

Нидерланды

Жалпы сипаттама

Жерінің ауданы– 41,2 мың км²

Халқы- 16,6 млн адам (2010ж)

Астанасы- Амстердам

Мемлекеттік құрылымы- конституциялық монархия

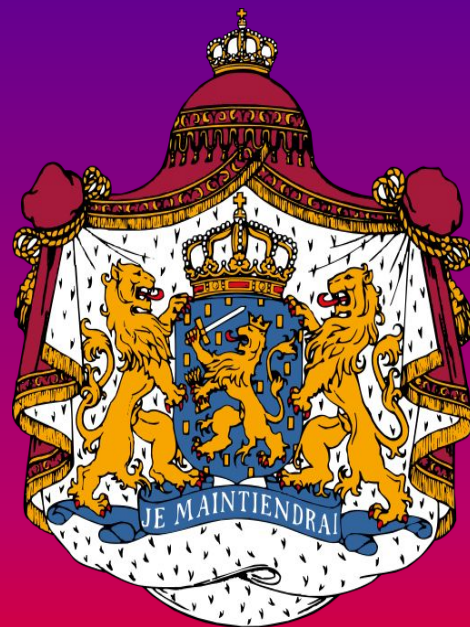
Мемлекет басшысы- премьер-министр

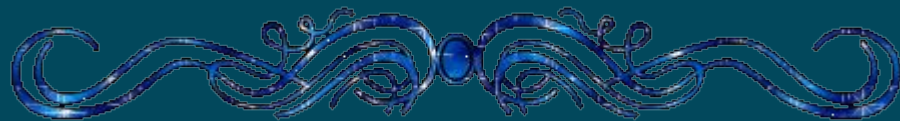
Заң шығарушы органы- парламент

Мемлекеттік тілі- нидерланд тілі

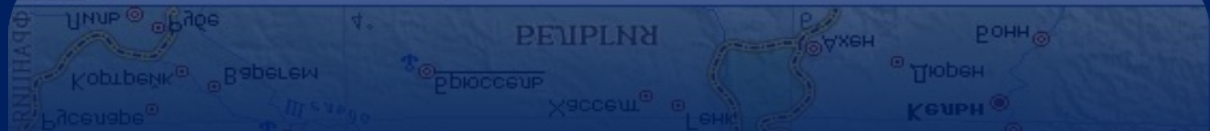
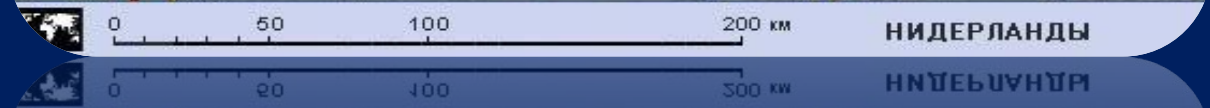
Ақша бірлігі- еуро

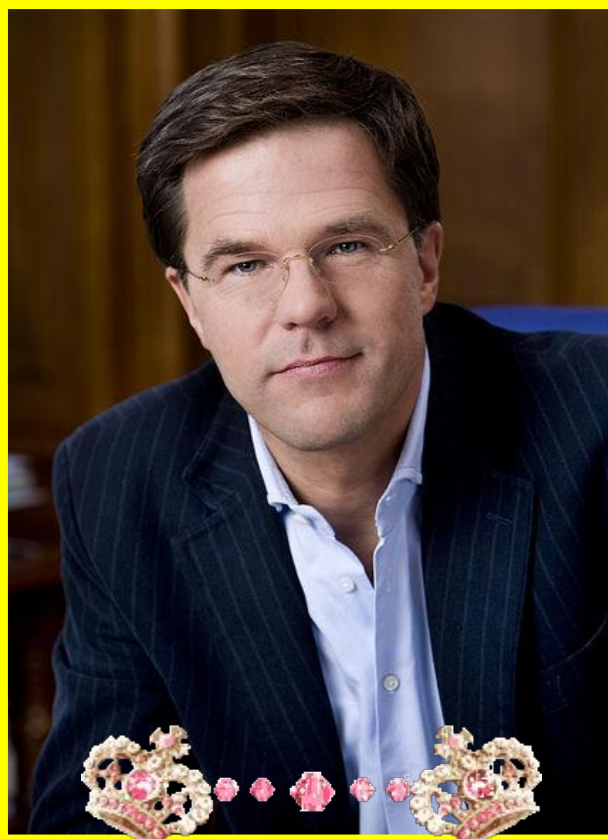
Мемлекеттік рәміздері

Нидерланд мемлекетінің
премьер-министрі

Марк Рютте

Мемлекеттік құрылымы мен геосаяси жағдайы

- Солтүстік теңіз жағалауында Рейн, Маас және Шельда өзендерінің құяр сағасында орналасқан бұл шағын мемлекет Нидерланд немесе Голландия деп атайды. Шын мәніне келгенде, мемлекеттің құрылуы мен қалыптасуына негіз болған батыс бөлігі ғана Голландия (голланд тілінде "тірегі жоқ қуыс жер") делінеді, бұл атаудың көбінесе әлеуметтік және мәдени маңызы бар. Ал Нидерланд (голланд тілінде "төмен жатқан жер") мемлекеттің жалпы алғанда ресми атауы болып табылады. Өйткені халықаралық келісімдерде, ұйымдар тізімінде, мемлекеттік және дипломатиялық құжаттарда ел атауы *Нидерланд Корольдігі* деп жазылады

Қазіргі кезде Нидерланд демократиялық парламент жүйесі бар конституциялық монархиялы мемлекет болып табылады. Мемлекеттің жаңа Конституциясы 1983 жылы 17 ақпанда қабылданған. Ел астанасы- Амстердам, бірақ король сарайы, парламент және үкімет Гаагада орналасқан.

Табиғаты

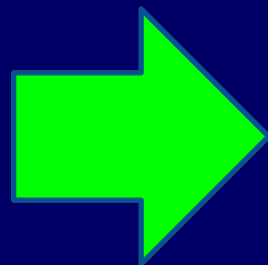

40%	Нидерланд аумағының көпшілік бөлігін ойпатты жазықтар алып жатыр.
-1-3°C +16+17°C	Қаңтардағы орташа температурсы. Шілдеде
ең биік нүктесі – Ваалсберг тауы – 321 м	Оңтүстік-батысында Арденн сілемдері орналасқан
650 – 750 мм	Жылдық жауын-шашын мөлшері
70%	мәдени жер бедері (егіндіктер, қолмен егілген шабындықтар) алып жатыр.
9%	ормандар (қылқан жапырақты, ірі жапырақты) алып жатыр.

- Нидерланд тарихында бірнеше рет апатты су басулар болған. Сондықтан жағалау ойпаттарды теңіз суының басуынан қорғау үшін жергілікті халық ежелден-ақ дамбалар мен бөгеулер (плотина) салып келеді.

Дам

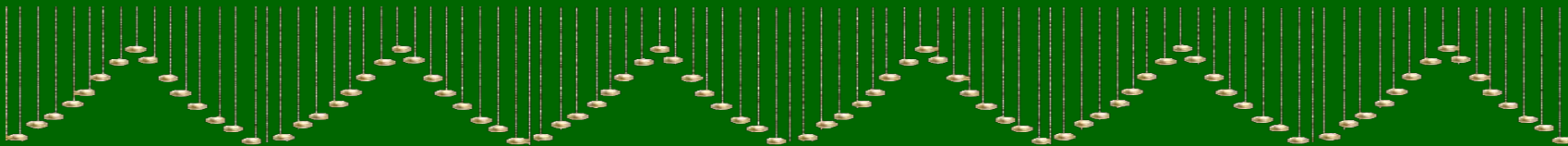
Бөгеу голланд тілінде дам делінеді, көптеген қалалар мен елді мекендер атауында осы сөз кездеседі. Мысалы, Амстердам атауы – Амстел өзені бойындағы бөгеу, Роттердам атауы- Ротт өзені бойындағы бөгеу деген сөз.

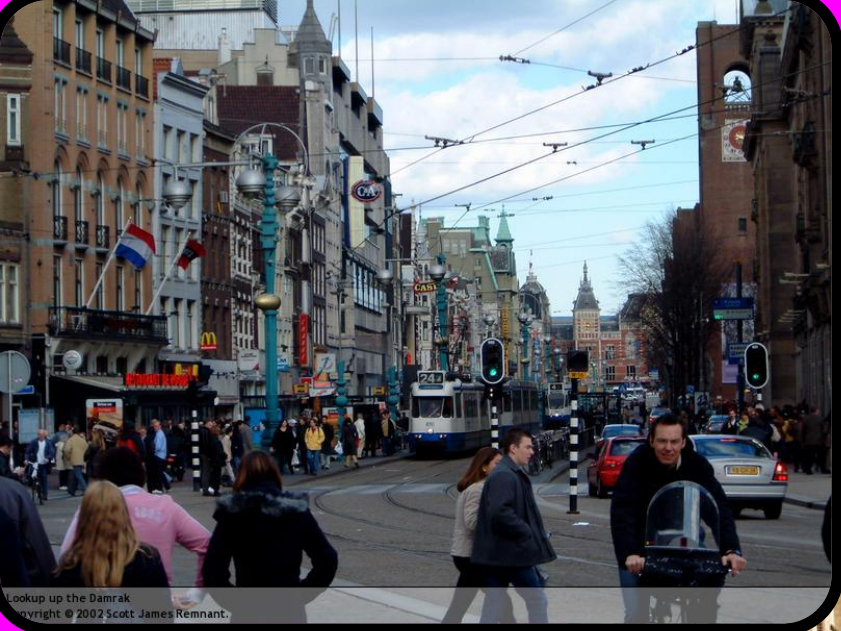
- Қазіргі кезде құрғатылған, теңізден жаулап алынған жерлердің жалпы ауданы 7 мың км²-ке жеткен. Мұндай жерлерді голландықтар – польдера деп атайды.

Халқы

- Ел аумағында халық өте тығыз қоныстанған, бұл көрсеткіш бойынша (1 км²-ге 400 адам) ергежейлі мемлекеттерді есептемегенде, дүниежүзінде Бангладеш, Корея Республикасынан кейін үшінші орын алады. Халықтың 66%-ы қалаларда тұрады. Елде халық саны 100мыңнан асатын 17 ірі қала бар. Елдің ең ірі қалалары- Амстердам, Роттердам, Гаага.

Look up the Damrak
Copyright © 2002 Scott James Remnant.

Шаруашылығы

өнеркәсібі

```
graph TD; A[өнеркәсібі] --- B[Отын-энергетика]; A --- C[Химия]; A --- D[Машина жасау];
```

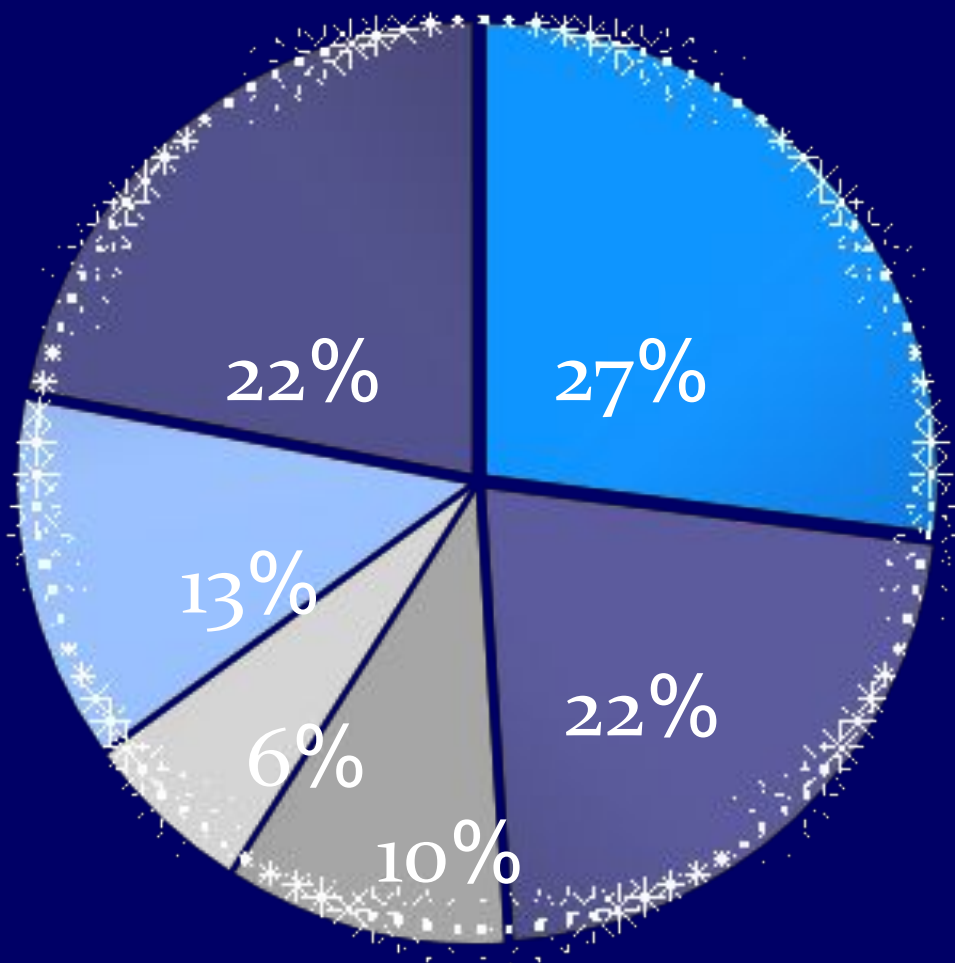
Отын-
энергетика

Химия

Машина
жасау

- Өнеркәсіп ұлттық жиынтық өнімнің 26%-ға жуығын береді. Өнеркәсіптегі жоғарғы технология салаларының үлесі жөнінен Нидерланд дүниежүзінде Жапониядан кейінгі екінші орынды алады. Бұл жоспарлы түрде ғылым жаңалықтарын өндіріске енгізудің нәтижесінде жүзеге асырылады. Әсіресе биотехнологиялық, медицина, ақпараттық технология, конструкторлық материалдар саласындағы зерттеуге көп қаржы бөлінеді.

Нидерланд өнеркәсібінің құрылымы

- азық-түлік, сусындар, темекі өндірісі
- химия және мұнай
- химиясы кәсіпорындары
- электр техникасы
- кәсіпорындары
- металлургия
- көлік машиналарын жасау
- полиграфия

Отын-энергетика кешені

мұнай, таскөмір

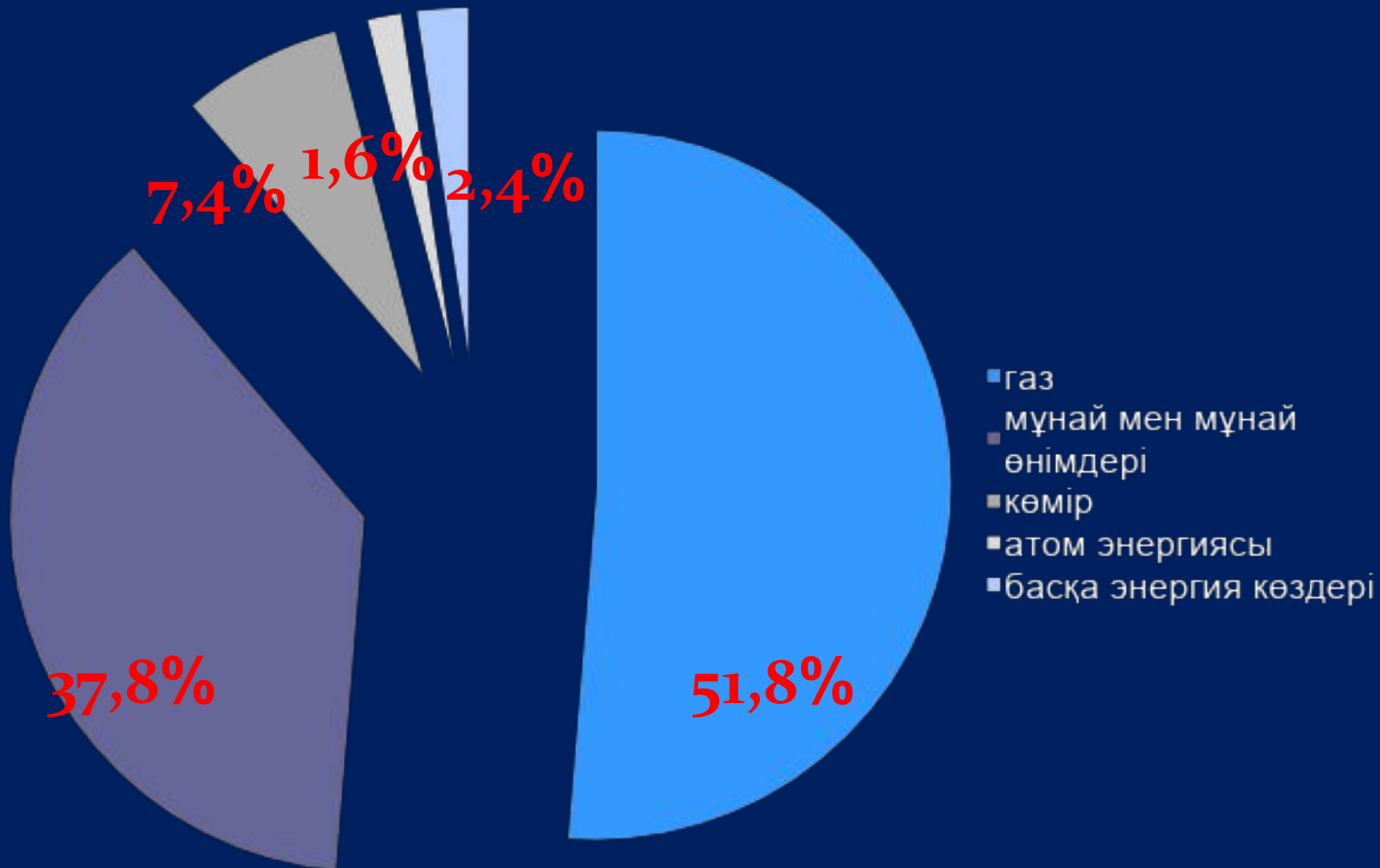

Мұнай өндіру мен мұнай өнімдерін шығарудан-Ройял Датч-Шелл компаниясы көзге түседі.

табиғи газ

(жылына 84 млрд м³)

Ел энергетикасы

Химия өнеркәсібі

- Химия өнеркәсібі жалпы ішкі өнімнің 15%-ын береді. Бұл саланың 350 компаниясында (аса ірілері- "Шелл Кеми", "АКЗО-Нобель") 90 мың жұмысшы істейді. Тыңайтқыштар мен фармацевтика шикізатын өндіру, дәрі-дәрмек, бояулар мен сабын, пластмассалар өндірісін және т.б. қамтитын химия өнеркәсібі 50 мыңнан аса өнім түрін шығарады. Өнімнің $\frac{3}{4}$ -і экспортқа шығарылады.

Машина жасау өнеркәсібі

- Машина жасау өнеркәсібі, негізінен, орташа немесе шағын машиналарды жасауға маманданған. Әсіресе мұнай химиясы мен тоқыма, полиграфия, целлюлоза-қағаз, тамақ өнеркәсібіне қажетті жабдықтар шығарумен көзге түседі. Бұл саланың өнімінің жартысына жуығы экспортқа шығарылады. Ал дүниежүзілік нарықтағы матаға өрнек болатын машиналардың 50%-ы Нидерландтың үлесіне тиеді. Машина жасау өнеркәсібінде қоршаған ортаны ластанудан тазартатын айрықша қондырғылар да жасалады

Ауыл шаруашылығының
басты салалары

Көкөніс және жеміс-
жидек өсіру

Сүтті- етті бағыттағы
мал шаруашылығы

Күс өсіру

Сыртқы байланыстар

- Сыртқы экономикалық байланыстарында ЕО елдері басты орын алады. Олардың үлесіне ел экспортының 73%-ы, импортының 56%-ы тиесілі.
- Басты сауда әрептесі – Бельгия. 1848жылы Бельгия, Нидерланд, Люксембург мемлекеттерінің экономикалық одағы – Бенилюкс құрылған.

- Қазақстан Республикасының Нидерланд экспортының географиялық құрамындағы үлесі 6,5%-ды құрайды. Қазақстан Республикасы экономикасында Нидерланд тарапынан келген инвестиция көлемі 45 млрд АҚШ долларын құрайды. Қазақстанда Нидерландпен біріккен 22 кәсіпорын жұмыс жасайды. Нидерланд жоғарғы оқу орындарында *"Болашақ"* бағдарламасы бойынша жастар білім алуда.

Эфтелинг ойын –сауықтыру орталығы

- Нидерланды-дүние жүзінде гүл өсіруге маманданған ел. Амстердамда таяу орналасқан Алсмере қаласында дүние жүзіндегі гүл сататын ең үлкен аукцион бар, оның алып жатқан жер көлемі 30 футбол алаңына тең, мұнда жылына раушан гүлінің ғана 1 млрд-тан астам данасы сатылады. Нидерландының гүлі 140 елге жеткізіледі. Елдің өзінде де гүлді барлық жерден кездестіруге болады.

Rotterdam, Holland

A cluster of pink roses with green leaves is positioned on the left side of the image. The background is a soft, out-of-focus bokeh of pink and white light spots.

**Назар салып
тыңдағандарыңызға
көп рахмет!!!**